

מראי מקומות - מועד קטן

יב.

הב"ע שהי' שייך לעשותו ע"י עכו"ם בשכר או ע"י ישראל בחנם, ולכן לא הי' מותר לעשותו בשכר ממש, אלא רק בנכוי. וע"ע בנמוקי יוסף (ה: בדפי הרי"ף) מש"כ לפרש.

ה. וכל שאינו עושה, אינו אומר לנכרי ועושה

כ' תוס' בב"מ (צ. ד"ה אבל, ציינו הגלה"ש כאן) דאף שהגמ' שם הסתפקה אם יש איסור אמירה לנכרי בלאווין בעלמא, ואולי רק באיסור שבת שהוא בסקילה איכא איסור אמירה לנכרי, מ"מ כאן ודאי יש איסור אמירה לנכרי משום דשבת ויו"ט חדא מילתא הוא, וגזר הא אטו הא.

ה. אין מרביעין בהמה בחולו של מועד

פרש"י, משום דקא עביד מלאכה בחוה"מ. אבל הנמוקי יוסף (ה: בדפי הרי"ף) פ"י שהאיסור הוא משום טירחא יתירה.

ו. אין מרביעין בכור ולא בפסולי המוקדשין

פרש"י, דעביד ב"י מלאכה. וע' במשנה למלך (מעילה א, ט) שביאר דהעבודה נעשית בנרבעת, אבל הרובע אינו חשיב מלאכה. ותמה בהג' רעק"א על גליון הרמב"ם שם, הא כאן קתני בכור, ובכור זכר הוא, ולכן מה שייך לומר דהאיסור רק בנרבעת, וצ"ע.

ז. מאן תנא שינוי במועד בדבר האבד, דלא כר' יוסי

ע' בתוס' רי"ד (יא.), שהק' דאם ר' יוסי ס"ל דדבר האבד אי"צ שינוי, א"כ אמאי תנן לעיל דמשקין שדהו בבית השלחין אבל לא בקילון, הא אין צריך שינוי. ותי' דכל דבר שבחול אינו נעשה אלא בענין א', גם במועד עושין באותו הענין בדבר האבד, ואי"צ לשנות, וכגון לגוף החביות, דבחול אין דרך העולם לעשות לימודים אלא לגוף, ובמועד נמי התירו לגוף, ולא שישנה ויעשה לימודים. אבל בהשקאת בית השלחין, כיון שיש שמשקין ממי מעין ויש ממי קילון, לא התירו אלא ממי מעין, ולא ממי קילון, שהוא טירחא יתירה.

ח. דאמר שמואל זופתין כוזתא ואין זופתין חביתא

פ"י הריטב"א, דאילו מסברא אין נראה לחלק ביניהם, לפי ששניהם הם דבר האבד, אלא דמר חייש לטירחא ומר חייש להפסד, וכו'.

א. מקבלי קיבולת בתוך התחום אסור

פרש"י, ליתן מלאכת נכרי בקיבולת כי עבדי לי' בשבתא, וכו'. וכ' הרא"ש (ו') בשם הראב"ד דלאו בקיבולת דשדה עסקינן, דזה מותר אפי' בימי אבלו ובמועד, שיעשה אחר מלאכה שלו, וגם לא בקיבולת דתלוש עסקינן, דהא זה מותר אפי' בשבת. ולכן פ"י דבקבלות דבנין דוקא איירינן, שאם קבלו אומני נכרים לבנות לו בנין בית בערב המועד, מותרים לבנות לו במועד, כיון דבדנפשיהו קא עבדי, אבל אסורים לעשות כן בתוך התחום, ובחוה"מ אף חוץ לתחום אסור, ואסור משום מראית עין, שאין הכל יודעין שקיבל בקבלות.

ב. ואיכא דאמרי סיועי סייע בתיבנא בהדיהו

ע' בנמוקי יוסף (ה: בדפי הרי"ף), שביאר דאע"פ דבעלמא אין איסור כלל ליהנות ממה שעשו בשבילו בקבלות חוץ לתחום, מ"מ שאני הכא דלאו קבולת גמורה היתה, דהוה שקלי תיבנא מבי תיבנא דמר זוטרא, והוא התבן שמערבין בטיט לעשות הלבנים, ושלא מדעתו הי', ולכן לא נכנסו לה. וע"ע בתוס' הרא"ש ש"כ שהי' נותן תבן משלו לצורך הבנין, הלכך לא הוי קבלות ממש, ואסור. וע' בבית יוסף (או"ח סוף סי' רמ"ד [אות ג]) שהביא מר' ירוחם דמוכח מסוגיין דאפי' בקבלות גמורה יש לאדם חשוב להחמיה, ומהראב"ד הביא די"ל דלפי לשון זה, דלא הי' קבלות גמורה, משום שהיו נוטלים תבן מבי תבנא דמר זוטרא, וא"כ י"ל דהיכא שהוא קבלות גמורה, מותר אפי' לאדם חשוב ליהנות ממנו (כלומר, דנח' הלשונות, ולפי הל"ב, אין מקור להחמיר בכלל באדם חשוב בענין זה כלל).

ג. ר' חמא שרא להו לאבונגרי וכו'

הק' הריטב"א, ממ"נ, אם מיירי במלאכות המותרות בחוה"מ, א"כ אם נטלו שכר מאי הוי. ואם מיירי במלאכות האסורות בחוה"מ, א"כ אף בחנם צריך להיות אסור. ופ"י דמיירי שהיו מלאכות המותרות לעשות במועד, אלא דאעפ"כ אסור לעשותן בשכר ממש כדי להרויח השכר ועושה מלאכתו בחול, אבל כיון שזה לא הי' שכר ממש, אלא ניכוי בלבד, הי' מותר לעשותו. אולם הוסיף דאילו א"א לעשותן אלא בשכר ממש מותר, אבל